

HLAS UKRAJINY

Orgán hájící samostatnost Ukrajiny.

REDAKCE: Sulec, č. 258. ADMINISTRACE: Heseňovice (Bibián Hrejčuk). — Rukopisy a korespondenci nutno zaslati administraci v Hradeč-
vích. — Vychází každý čtvrtek. — Předplácí se na celý rok i s poštovní zálohou Kč 30.—. Jednotlivá čísla 30 hal. — Rukopisy se nevracejí.

Vydání pro Prahu.

Jsmo — věříme!

Zahledíme-li se do zrcadla ukrajinského národního obrození — vidíme tam vystupovat různé socialistické činitele, kteří, ačkoliv hlásali myšlenku samostatnosti Ukrajiny, sami první tento ideál pošlapali. Jsou to mimo jiné: Petljura — a jeho „Petljurovščyna.“ Lidé ti nejen dovedli prodati vlastní národ s územím, ale i pod vlivem socialistických hesel dovedli vrhnutí oklamanej lid v holševické náruči a pod polské bezpráví.

Oni mají na svědomí pět milionů ukrajinského lidu ve Východní Haliči a také ti, kteří upí a oplakávají nešťastný osud Ukrajiny v různých polských táborech a v žalářích. Slzy a krev tohoto oklamanej lidu marně nebudou.

Ale proti těmto vystupuje zde genius ukrajinského národního obrození Dr. Evžen Petruševič, jenž, analyzujeme-li jeho politickou činnost, svou osobou zastínil nejen všechny tyto renegáty a zaprodance „tarnovského ústředí“ ale on reprezentuje skoro všechny rozumné ukrajinské elementy, začínaje od Karpat až po Kavkaz.

Samostatná Ukrajina, to byl ideál všech těch ubohých, kteří vstupovali v řady ukrajinských armád, důvěrujice každému, kdo hlásal tuto samostatnost avšak nikdo nedovedl tak hluboce zapustiti kořen ukrajinské státoprávní myšlenky a získati tolik důvěry, jako Dr. Evžen Petruševič. Když vystoupil onen veliký muž, byla doba ještě válečná, kdy svět měl ještě před

očima brázu války, kdy na Ukrajině bylo zapotřebí silného, všeobětujícího muže, kdy bylo všude plno rozbrojů a nesvornosti. Dr. Evžen Petruševič vystoupil proti tomuto odpárnickví a jak vidíme, jest vítězem. Všechny slovanské národy vědí, jak těžko jest zápasiti s úskočnými a fašistými Poláky. Ale genius Ukrajiny neúnavně sel a seje pravdu a dá Bůh, že tato setba přinese dobrou žet a Ukrajinský národ vřele uvítá svého genia.

**Ukrajinský president
a nejvyšší vůdce
Dr. Evžen Petruševič,**

narodil se dne 9. června 1863 v Busku, východní Haliči, jako syn ukrajinského

staří, nežli život Rusů. Rok 1115, kdy severní Slované kmeny ve spojení s Tary pobourali Kyjev, jest prvním svědkem, že toto město bylo pro tyto Slované cizím. To nasvědčuje, že severní Slované neměli ani tušení, že Kyjev jest město slovanské.

Nebudeme se však zastavovati na tomto bodu, neboť úkolem práce naší jest pouze vysvětliti slovanské neporozumění a postaviti toto neporozumění na místo, na němž se klade neodložitelná otázka. Každý z nás musí pamatovati, že pokud se budeme vyhýbatí rozřešení Slovanckého problému, potom bude naše budoucnost beznadějná.

Jest-li dnes většina Slovanckých národů jsou samostatní, povinností těchto Slované jest vrátiti se k slovanskému problému a cestou rozumného kompromisu přijiti ke spojení. Poláci, bohužel, k tomuto podnětu jsou neteční, ale musíme si upřímně říci, že dosud nikdo z nás nemluvil upřímně o Slovanckém problému.

kněze. Po absolvování gymnasia složil maturitu v r. 1880 a věnoval se studiu práva. V roce 1896 otevřel advokátní kancelář ve Lvově, přestěhoval se v r. 1897 do Sokale a v r. 1906 do Skole, kde vykonával advokátní praxi až do vypuknutí světové války.

Na politickou tribunu vystoupil jako člen národ.-demokrat. strany a v r. 1907 byl zvolen poslancem do rakouského sněmu za volební okres Sokal—Brody—Zbaraš. V r. 1910 byl poslancem na haličském zem. sněmu.

Z okresu Strij—Skole byl v r. 1911 již po druhé poslancem na rak. říšské radě a z téhož okresu i v roce 1907. Od roku 1908 byl nám. předsedy ukrajinské sněmovní reprezentace a od r. 1910 „sajmového“ klubu. — V r. 1917 byl zvolen předsedou parlamentního klubu na rak. říšské radě ve Vídni. — Po prohlášení Západo-ukrajinské Lidové republiky na ukrajinských etnografických zemích býv. Rakouska-Uherska dne 19. října 1918 — byl zvolen prezidentem ukrajinské lidové Rady, předána mu plná moc diktátora Západo-ukrajinské lidové republiky.

Památce velikého genia Ukrajiny.

Ty muži veliký — tatíčku náš drahý,
jak máme říci, co cítíme dnes
při pohledu na zrak Tvůj odhodlaný,
který nám lásku k milé vlasti vnes,
který nás učí, jak milovat zemi,
jak buditi život spících snů, —

Rekli bychom, že doposud mezi nás nepřišel člověk, jenž by řekl upřímně slovo svaté pravdy.

Ukrajinci?

Dejme Ukrajincům to, co sami máme, a všichni od kolébky jsou Slované. To, co se jmenuje ve slovarské otázce ukrajinským separatizmem, nic méně, nic více, než důkaz, že Ukrajinec také chce býti svobodným mezi svobodnými. — Budme jednou rozumní a neodcizujme jich, neboť jestli 40 milionů tohoto ukrajinského národa ochrání svobodu pomocí cizinců, správa slovarského problému a také některých slovanských kmenů bude na šibenici. Pamatujme, že porobený stále anuje, přemýšlí, stencuje taktiku svého zápasu a tím tvoří své vlastní — docela zvláštní já. Porobený ví, že jen a jen prostřednictvím svého vlastního a silného já zvítězí. Dojde-li Ukrajinec k tomu vítězství pomocí cizích národů, pak věru mnohé slovanské životy přijdou na mapu.

FEUILLETON.

Bobdan Hrejčuk:

Úvahy k Slovanckému problému.

Ukrajinci a Rusové.
IV.

Jesté doposud mezi všemi Slovány jest ve zvyku nazývati Ukrajince „malorusem.“ Just to chyba. Ukrajinec jest Rusin a nikoli Rus. Kdo by se domníval, že Rusin a Rus je totéž, budil by domněni, že špatně studoval. Mimo to Ukrajinec, jenž 300 let zápasil o to, aby pomocí tohoto značení v hlubším slova smyslu vydobyl své vlastní já, když píšeme o něm jako o Rusovi, pohlíží na nás podezřívavě a je-li upřímným Slovanem, pokládá nás za štváře. Ze světových dějin pamatujeme Rusina z IV. stol. po Kristu a jsoucnost Rusů se objevuje později, t. j. počátkem moskevské organizace. A když Rusin čili Ukrajinec jest znám dříve, musíme uznati, že divoký nebo kulturní jeho život jest

Ukrajinci! Neočekávejte až Vám někdo pomůže, neboť tím ukážete, že Jste neschopní. Proto: Ku předu! Ku práci pro vysvobození drahé vlasti! Čas nečeká! Vrahové vlast naši dusí a chystají pro ni nová pouta.

Tys první byl — jen povstal mezi všemi, když tmavý stín na zemi naší padl....

A pak Ti stříbro ozdobilo skrání — a Ukrajině začalo se tít —
tk těžce dotkla se Ji ruka Páně — — —
leč Tys neprestal ji rít mít.

A dnes, kdy Osud dal nám domov cizí, kdy léta nezíteli jsme našich otců hrud, mám jen vzpomínku, jež nikdy nezmirí na třebe, muž! Veliký, zohelnan buď,

O, buď!

Novosti z Polska.

«Gazetta Porędzialkova» z 15. ledna 1923 píše:

Česká poslankyně po desáté se vdává.

Jak vypadá česká morálka, prozradily české časopisy při oznámení pana Frabši, který ve svém oznámení píše: «Celestýn Frabša a Leonora Stychová, rozvedená Bartošková, Stivínová, Zemanová stl. oznámují, že uzavřeli civilní sňatek.» Jest to ona pokroková poslankyně českého sněmu, která společně se svými kolegyněmi podoala ve sněmu návrh, aby vzhledem na velikou převahu žen dovoleno bylo mužům oženiti se se dvěma, případně i více ženami, vzhledem k jeho jmění a chuti k takovému sňatku.

«Reforma» ze dne 15. ledna 1923 č. 14. sverejňuje taktičt tuto zprávu a praví, že neví, máli se smáti, neb zlobiti. — A my bychom se své strany teklí, že jest lépe desetkrát počtívě se znení, či vdáti se, než vzhledem na velikou převahu žen odesílati je jménem «vezynov» do cizích salónů.

Čteme každý den české noviny, ale zprávu o podobném vládní jsme dosud nenalezli. Zlobiti se na polský tisk není přímo možné — neboť za prvé to nic ne-

Fesimisté snad teknou, že Ukrajincům na pomoc západu. Tak, jako západ se svými feudálně-demokratickými porádky, jest nám málo prospěšný, tak i Rusové svým anarchickým východním duchem nemožnou posloužit jako hmota slovan-skému problému.

Pravíme, že se doběhmu a upřímnému Slovanu úzkostí sevře srdce, když pomyslí, že tak velký slovanický národ jako Ukrajina povstane pomocí Německa. Právě, když píšeme tyto řádky, došla nám «Národní Politika» čís. 263 ze dne 19. října 1922.

Čteme: «K Polsko-ruskému poměru.» Jakýsi skompromitovaný germanofil volá Polsko na pomoc Ukrajině proti Rusku. Poláci ale odpovídají: «Volání o polskou pomoc pro Ukrajinu, kdy polské poměry a Ruskem vstupují do normálních kolejí a stát potřebuje klidu a práce — jest práce provokaterská, škodlivá a nebezpečná.»

Což si může pomyslíti Ukrajinec, jenž na základě slovanické myšlenky hledal pomoci od Polska? Co si může pomyslíti ten, jenž podle velikého proroka slovan-ské Ukrajiny T. Ševčenko pamatoval:

Podaj-že ruku kosačkoví,
i serce tyšteje podaj!

pomůže a za druhé polskému tisku jest lhostejno, co budou o něm mluvití.

Kterak se ukrajinský voják dostal do nebe.

Věru je divná ta slovanická pověst —
že Janáček svého bratra nezvedl, nemo-
žnou sílu, než jablečkatí zámek.

V roztrhaném vojenském stejnokrěpí, v silveciálních svázaných telefonickém drátem, v rakusácké čepici, kráčel ukrajinský voják do raijské brány...

Chťel asi ubožák dostatí se do nebe, neboť nebylo již pro něho místo na celé zemi. Skoro všemi lidmi byl považován za velkého hříšníka a hlavně za zrůdce. Ve světové válce válčil proti Italům, pak proti Rusům a konečně přišel do zajetí.

Co trpkého zakusil v tomto ruském zajetí, zdálo se mu bezdůležitým. Přišla revoluce a ubožák bojoval zase.

Pojoval nás ubožák, neboť šli na něj: Poláci, Denikin, Kolčak, Judenič, Semenov a jini «bratři». Dobojoval se ubožák toho, že chťej nechtěj musel hledati přístřeší na nebi.

Téměř prokřtý celým světem, přemýšlel, jak má prositi sv. klíčníka a slíšovatel. Krátce takto pojednou vzpomněl, že kdo si mu povídá, že sv. klíčník je Slovan a konec bylo jeho cestování. Prchal zpět...

Když utekl od města, na němž se zarazil, zastavil se a pomyslíl: «Vezmu si jakýsi pseudonym a budu žiti na zemi.» Ale tu zase byly překážky: Vžití pseudonym — český — Čech je nenáviděn Němci. — Ruský — teknou, že hoševik. A tak ubožný náš voják nevěděl, jaké přijmeme má si vzítí. Celý svět byl ozbrojen a každý měl plno nepřátel. Řekl, že jest Ukrajinec, — o, bídný!

Zaujati těmito myšlenkami kráčel zpět — avšak zase musel zaraziti. — Dále kráčeti nemohl... Proti němu ze všech stran trčely bodáky. Ten dlouhý, dvojestý, ně-

I znovu jménem Kristovým,

my cvovym náš tychýj ráj...

Ta svatá, slovanická slova byla proměněna k Polákům, a podívejme se na — skutky....

Ano, jeho bratři, měli bychom si podati ruce, ale nemůžeme tobo učiniti, neboť své svědomí jsme prodali jako Jidáš. Prcháme jeden před druhým, aby se náhodou naše oči nesetkaly...

Plačte, potomci, neboť vaše budoucnost vaně dechem smrti! Plačte, děti, neboť polokroky německého Marxa již chytili vás ve své rudé síti a chystají vám bratrskou vřádu.

Náleží říkati, že antré těchto řádků chaoticky zakončil thema, — ale jinak není možno, neboť zmatek, jež zaseli Němci mezi Ukrajince a Rusy, jinak zakončiti nedovoluje. Jediné, co rádi bychom slyšeli, je odpověď na následující dotazy:

Do které doby budeme sami sebe ničiti?

Jak dlouho ještě budeme poslouchati německého socialistického prostřednictví?

Kde pohřben je náš pravý slovanický obličej?

mecký, ten krátký, jednostranný — polský, ten čtyřhranný — ruský, pak rumunský, maďarský, francouzský a ještě několik, kterých poznati nemohl.

Bylo mu úsko a zaplakal. Plakal ti- chounce, avšak byl uslyšen — neboť v ten okamžik zaharašila zbraň. — Zahvizdaly kulky a po vterině měl jich několik v hlavě, v srdci, v plících a v kapsách....? Taková zpruuta jich byla, že za okamžik vynesly jej až do raijské brány.

«Co to zde? — pomyslí si voják, spatřiv obrovskou bránu. Bylo nutno nějakým zdvorilým způsobem vyvolati sv. klíčníka. Tluci na bránu se báli, neboť nechtělo se mu i zde býti porušovatelem klidu. Deset krát po špičkách šel ku bráně — deset krát se vracel. Kdykoliv chťel zdvořile zaklepatí, avšak nedovedl — neboť vždycky mu něco scházelo. Stál tu na špičkách a s tajuplnou básní zírál na bránu. Za nějakou chvíli utřel si rukávem nos, upravil na hlavě čepici a zase se chystal tlouci.

Zrcena mu se protáhla ruka, ale v ten okamžik podíval se dolů a zaši telefonický drát, jímž byly svázány jeho střívece, pševěl a jako ná zlost byla viděti jeho prsty...

Asi dvacet kroků bžtel zpět, ale musel se zastaviti — neboť někdo na něj volal. Volal na něj sv. Petr, jenž celý čas seděl za bránou a přes klíčovou díрку pozoroval přišedšího. Očekával, co asi ten voják začne, ale když spatřiv jej prchati, otevřel bránu a zavolal: «Pojď sem!»

Zvyklý na přísnou kázeň, bezděky vojenským krokem kráčel zpět k svatému muži. Tři kroky před ním se zastavil a tak silně srazil podpatky, že paty mu odleťily. Sv. Petr podíval se na vojáka, pak pohlížeje dolů na poletující paty, otázal se: «Ty snad chceš do ráje?»

Voják zrudl jako řípa a až po chvíli zakoktal: «A—a—ano!»

Rusové a Češi.

V.

Slovan, jenž žije nad Dněprem, velice často si láme hlavu, proč Slovazí, žijící nad Vltavou, hledá splnění svých ideálů kdesi nad Volhou, když byl-li by konsekventní ve své práci, musel by je hledati spíše nad Doústrem?

Víme, jakou uslyšíme odpověď, ale ta odpověď, jestliže ji prozkoumáme s právníckého stanoviska, — neplatí, neboť v hlubším slova smyslu není reálná.

Mimovolně přicházejí nám na mysl ukrajinské debaty. Jedni Ukrajinci přejí si budovati svůj stát od Lvova, druzí od Kijeva. Lépe smýšlejší jsou přesvědčeni, že Ukrajinu jest třeba budovati tam, odkud jdou očistěné ukrajinské praměny. — totíž od Lvova. Méně přemýšlejší tvrdí, že budování tohoto státu musí se diti od Kijeva. Postup těchto Ukrajinců i povltavských Slovanů jest stejný. Od stropu budovali Ukrajinu a padli, od stropu budovali Slovancké Spojené Státy.

Jsmo jisti, že kdyby stavitelé této slovancké budovy byli dříve ohledali půdu, zajisté by byli zpozorovali pastí, jež Němci nakládli na cestu slovanckému problému.

„Máš-li nějaké řády?“
 „Měl jsem býtí...“
 „Dost, již dost,“ skočil mu světec do řeči a otázel se:
 „A co ještě máš?“ — Voják mlčel. Neměl žádných zásluh.
 „No, tak co?“ — opakoval.
 „Já na zásluhy nemyslím,“ ulekaně odpovídal voják.
 „Přece něco jsi dělal?“

Celá bytost vojáková naplnila se hrůzou. „Snad Slovan“ proletělo mu hlavou. Ivajednou vzpomněl, že bojoval proti Polákům a bolševikům.

„Po čtyři léta bojoval jsem,“ vyprávěl jako z hantýčky a chtěl o onom zápasu pokračovati, ale tu setkal se s uděšeným pohledem svatého muže a slova zemřela mu na rtech.

„No, tak dál, dál,“ pobízel stařec téměř vladař.

„Jen bojoval — věrně bojoval a nic nechtěl jen svobodu své vlasti a...“

„Dost kováče, dost,“ promluvil avaty Petr a co nejdříve uvedl vojáka do ráje. Ukráj, vyhnánci.

TARAS SEVČENKO:

Dumy.

K čemu jsou mně černé brvy,
 k čemu krásné oči,
 k čemu že se dívčí mládost,
 tak veselé točí? —

Léta moje, mladá léta,
 marné, marné hynou,
 oči pláčou, černé brvy,
 vánkem větru linou —

Srdce vadně usouzené,
 jako v kluci ptáče... —

K čemu má je krásna moje,
 když mě štěstí pláče?... —

Těžko je mi osirelé,
 na tom světě žít,
 na tom světě žít,
 moji lidé — jako cizí,
 ke komu mám jít?

Tak obrovský směr, jak Vitava a Ural,
 zvlášť kdy na něm plou německých jam,
 i pro odborného cestovatele jest nebezpečný. Jest jisto, že na této cestě bylo více překážek, než jest stanic z Prahy do Moskvy. I jestli jsme během půlstoletí těchto překážek neviděli, osvědčili jsme se jako lidé, kteří dovedou ideálně myslit a nikoliv tvořit. Pravíme, že opíráti se ve slovanakém problému o Rusko, jest právě tak nebezpečno, jako dělati nároky přirovnávati ke stávcům a za druhé táto lidé by se prokázali jako hlupci.

Nedávno slyšeli jsme řečnění na české slavnosti ruského legionáře, který, jak bylo vidno z jeho řeči, žil v Rusku dlouhá léta. Neviděli jsme v něm ani Čecha, ani Ruska, ani Slovana — ale jeho řeč byla plna kavkazského ohně. Mluvil jako Gruzin, který sám nevěděl, má-li připojiti Kavkaz k Turecku anebo k Rusku. Pro něho byla stejně, budeme-li s Němci nebo bez nich — jen aby jeho svoboda, plná s narechismu, nebyla absolutně ničím vázána. Z toho lze viděti, že ten člověk přetvořil se v typ, jehož psychický vývoj jest pro nás cizím. Byl u Deníkina, Kolčaka, Semenova, Vrangela, u bolševiků, i republika českoslov. prý bere velké daně.

Nemám komu povědět,
 pro koho pláčou oči,
 nemám komu vyprávět,
 kam se mysl točí,
 proč mé srdce holubičkou
 ve dne v noci vzdychá,
 nikdo se ho na to nepta,
 nikdo ho neslychá... —

Cizí člověk nezeptá se —
 a k čemu se ptáti —
 ať si pláče osirelá —
 ať si léta krátí! —

Pláč jen srdce, — pláče oči,
 pokud nezesnuly,

nahlas větrům prozajulte,

by vás zaslechly... —

By donesly bujně větry,
 tam za modré moře

a miláčku nestálému,

způsobily boře.

Překlad B. Hroznák.

Národní písně Ukrajiny.**Ukrajinská žena v písní.**

Úkolem přítomného pojednání jest podati ob. ženy právě tak, jak jej básnická mysl v písní svoji uložila.

Mám na zřeteli, že prostonárodní poesie ukrajinská převahou jest poesii především otevřenou, upřímnou a proto i formy její jsou tak krásné. Právě ženě vykázano v ní místo velmi čestné a žena ukrajinská dovedla býtí tvůrkyní, bdělou strážkyní a přítelkou.

Podám zde obraz jediný, bez ohledu na prostor času, jenž jednotlivé dívy od sebe dělí.

Hle, jak obdivuhodně zpívá ukrajinské černooké děvče ku svým rodičům, jichž bezměrně miluje.

Ljublu já mamušenku,
 ljublu já tatusenka. —
 Ščo nedaly meni ni volu ni korovy:
 lyš čornyj oči, ta čornyj brvy.

Nebudeme zde uváděti, jak prospívají podobní lidé slovanaké myšlence, neboť zajedno nejsme stváči a za druhé by to k ničemu nevedlo. Stvrzujeme pouze fakt, jenž pro slovanský problém jest nemlý. Nemlý proto, že takových lidí jest mezi Slovaný ať příliš mnoho. Nevytýkáme mu toho, neboť život jeho byl na smém dně ruské hlubky, která ve své šíře a rozmach, jako člověku, patřícímu do »ochlona« se zařbila. Tím chceme říci, že ten člověk pobytem na Rusku přestal býtí Slovanem. Ten člověk v otázkách českých voleb praví: »Nám není zapotřebí hlasovati, nýbrž dobývati.«

Může-li býtí větší sířka...?

Nikoli.

Kdo by se domníval, že Rusko udělalo anebo ještě udělá z nás Slovaný, projevil by se jako člověk, jenž nerozumí ani těmto řádkům. Takoví lidé ve své svobodomyšlennosti překonali Rusy. Rusové ve svém psychologickém vývoji jsou hotovi vždycky sloužití věrně tomu, kdž je dovede nejvíce utlačovati, ale onen legionář povídá, že někteří Čechové, již byli v Rusku, stali se dobrými syny své ořiny, ale většinou pro slovanský problém jsou ztraceni. (Pokrač.)

Hle, jaký vánek prostoty, upřímnosti a nevinosti vane z těchto slov. Miluje matinku a tatínku jen za černé oči a černé brvy. Nechce ani volů, ani krav. A při této náladě:

Voly ta korovy
 usi pozdychajut...
 Bálé ličko, čorní brvy
 po vik nezlyhajut... —

Zdá se mi, že dodávati něco k těmto slovům bylo by přímo hříchem. Zde jest nejen ráz, ale i forma i čas.

A podívejme se ještě, jak ukrajinská žena vypadá v písní, když vypravuje bratra svého do posvátného boje za vlast a svobodu své říše stepi.

Ona mu koně vyvádí osedlaného, podává mu zbraň a pláče táže se:

„Z které strany, tebe bratře,
 očekávat máme?...
 Či od širého pole,
 Či od černého moře.“ — — —

Aneb se více nenavrátiš? —
 A bratr smutně odpovídá:

Vorný sestro pisku v žneňu,
 posij jeho na kamenú,
 jak toj písek to zijde,
 todi brat tvj z vojny pryjde.

Příroda, věrná družka Ukrajince, od kolébky až ku hrobu. Truchlí s nešťastnou opuštěnou sestrou, dávajíc jí znamení tímto způsobem. Totiž, jak onen písek na kameni vzroste, tehdy on se navráti domů. Vřák láska sestřina nejví se pouze v žalosti, ale jest schopna oběti.

A hle, jak vypadá ukrajinská žena v mládí bezstarostně. Žije u tatínka a u matky, jako kvítek mezi dvěma lístky, šťastna, jako ptáček na jaře, zdráva, jako v ořechu jádro, neví, co jest zármutek a bolest — a dle této nálady zpívá píseň svou.

Zametu já chatu,
 tu pida huljaty,
 poky čorní oči,
 jak ternyj noči [noc]
 — huljaty ohoči.
 Oj, moloda ja, moloda!
 maju čorní oči,
 koly meni svoboda,
 bulah čili noči na ulice.

A tak žije bezstarostně. Podívejme se zde na vývoj věcí. Přeje si svobody, aby mohla býtí na ulici dotud, pokud nenalezne této »svobody.« Najde lásku o ko-nec svobodě. Tu přichází starst. Miluje. A která láska je bez starosti? —

A tu zpívá:

Poljubyla Petrusja,
 taj skazaty bojusia —
 Oj, lycho ne Petrus
 lyčko hile čornyj vosu.

Jest tu radost i bázeň říci. Miluje Petra s černými vousy, zpívá mu píseň a bojí se říci.

Neb když není této lásky:

Ukrajinci. Jak ščo Vám záležít na tm, aby pošyryty ridnu spravu sereď čužynciv i tym pryjty do pobidy — musytc jak najšcyrisčce kožnomu proponuvaty „Hlas Ukrajiny.“

Oj, spát není nechočejšja,
i son mene nebere,
ščo nikomu prybolubyt,
molodjoj mye.

Aneb:

Vijut vitry, vijut bujes,
až derevja hrufšja,
oj, jak bolyt moje serce
a slezy nelufšja.
Traču lita v ljutim hori,
i kincia nebaču todi tilko lekše stane,
jak tajkom zaplaču.

Ale když dostane se jí této krásné lás-
ky, zvlášť tajně, ona tu zase se svou písní:

Když mene serce ljubyt,
nekažy nikomu,
bo to ljudy poroznosjat,
jak viter solomu.

Podívejme se tedy, jak hluboce ukrajinská žena cítí, když miluje a jak působí na milence, jemuž restačí okamžiku na polí, nebo u studánky, v zahrádce, on žádá, a-
by mohl večer počkat pod plotem aneb pod oknem. Žena se strany praví:

Či netoajte Mykyta,
ščo galonanni svyta,
pid vikoncem zihruvsja,
či nevyjde Marusja.

Konečně Marusja vychází a on odpoví-
dá:

I Marusja vychodyt,
i orišky vynosit,
čy orišky kusaty,
čy Marusja ciluvat?

A hle: již bo provádí do komůrky:

Jdy ži mnoju poleheseňku,
hovory ži mnoju po tyheseňku...
Posylame tedy jich lásky šepetu:

I ščo by ty mój myleňkij,
takyj veselenkij:
jak u liti v Čornogori,
viter studeneňkij...

Tímž sákkordem i milence odpovídá:

Eudže, budže, moje myla,
taka veselenka:
jak u liti v Černogori,
voda studeneňka...

Neb vezmeme tu lásku na vše. Sama zve milého, aby k ní přišel, že mu dá o-
říšky, aneb, že zapomněl u ní šáteček, že jí bez něho smutno. Přijď můj milý a po-
rad sám — bolí mne srdce a radosti v ni-
čem nemám.

„Polož jen ručinku na srdéčko moje,
nalezne potěchy, nalezne pokoje.“

Aneb vezmeme tu ukrajinskou ženu —
kdy milence je nevěrný. Toužebně očeká-
vá: kdyby znala, kdy a odkud přijde. Pro-
sí jasný měsíček, aby celou noc svítil, aby
milence v lese nezabloudil neb v řece se
neutopil.

Zpívá:

Oj, misjaju, misjačenku,
svityž jomu dorozenku,
ščob u liti nezbludny
a do mene lyš chodyv.

Ale ani v jednom národě dívka, která
slíbí věrnost, tak nedodrží slova, jako
žena ukrajinská.

Lépe bylo utopiti,
nežli s milým rozloučiti,
Kam jen přijdu, kam jen shlédnu,
nemám v sobě radost jednu.

Aneb:

„Ach, jak těžko je z té země,
z toho hrobu vstáti,
ještě těžej, můj milény,
tebe zanechatí.“

Všechno v životě má své odstíny, a tak
i láska. Láska je vždy krásná, ale někdy
přechází v muka — zvlášť tehdy, kdy mu-
si milovati z přinucení. Nuže pohlédneme
na ukrajinskou ženu i z této stránky. Co
as povídá? Co myslí?

Neprymuťuj moja maty,
neljuba kochaty —
bo kratče bude v zemi hnyty,
niž z nemylm žyty.

Neb:

Zakukala žežulinka
ze háječku,
Přichýtila svou hlavinku,
ku listěčku.
Ach, nebude háj za zimy,
se zelenati,
z pod sněhu strom bude holý,
jen ven vyhlédati —
Až přijde léto milé,
a teplý čas,
bude se pak zelenati,
háj milý zas.
Zaplakala tam dívenka,
ve světnici,
přichýtila svou hlavinku,
na lavici.
Ach, či bude tak a svatě,
jak u otce,
či pustí-li na procházku,
aspoň jednou v roce.

Při podobném zpěvu konečně nevěsta
pláče a družičky sedíce u stolu a očeká-
vajíce, aby nevěsta se stala veselou a po-
čala jiti — zpívají:

Vozmy Marusja ložku, (lžice)
pokažy nám dorozku, (vestičku)
čaj, my budem znaty,
s kym sly obidaly....

Píseň tato je veselá nářevem a proto
nevěsta musí vzít lžici a první ukázat
cestu k jídlu.

Tak zkrátka se odbývá ukrajinská svat-
ba. Konečně každá svatba se táhne celý
týden. Druhého dne družiček již není, za
to „svachy“ celé tři dni opěvují poctivost
a čest nevěsty.

Pojednavie o svatbě, promluvíme o
šťastné nevěstě. Právě v předcházejícím čísle
zakončil jsem pojednání o ženě, jež byla
provdaná násilně — a jak hluboko byla
tragická nešťastná žena, provdaná za ne-
milého — tak právě krásná a hluboké ště-
stí té, jež se provdá za toho, jehož miluje.

Jiné tvářnosti nabývá život šťastnější
dívky, která ubíráti se může po cestách
cítu svého — vlastní vůle i nikoli dle
vůle cizí.

Ač Ukrajinka jest Slovanka, ale v to-
to ohledu jí přirovnati k ženě polské není

možno. Polská žena, když jí nabízejí mí-
sto jejího milého jakéhosi pasáka, kterého
by si vzít nechtěla, praví:

„Albo to nie so ludzie, co pasa zvinie.“
Ukrajinská žena, aťkoliv se zamíluje i do
pasáka — avšak snaží se, aby z něho byl
kozák — bujarý. Nedovede milovati muže
slabě vůle. Ona se mu vysmívá, jako po-
šetilému starci, jenž vášni jsa zaslepen, o
její ruku se uchází, tak nešetří ani mladí-
ka, shlédá-li při něm slabost a nerozho-
dnost. Ale při tom ona nechce ani příliš
poddaného — nechce ani příliš hrdoého:

„On lesem jde — na soboly stříli,
on polem jde — krepelický jímá,
do visky vjíždí — ploty zporáží,
do dvora vjíždí — kůň do vrat bije —
do síně vchází — čapky nesejmá.“

Je-li ukrajinská žena vdána z přinuce-
ní, je tedy hoře pro ni nesnesitelné. Tak,
jako štěstí umí ona opěvovati, tak i ne-
štěstí „opěvá“ v písní:

Upadla labuť mezi husy,
nemí labuť po husinu štěbetati,
jímou se jí husy štípatí, klovatí.

Neb:

Šumí, šumí, jak ve mlýně,
v hlavě obtěžkané, —
nemohu, ach, přivyknouti,
na té cizí straně.

Již neví co činiti. Je poslána pro vodu.
Vrací se zpět ale bez vody. Tichně obojí
se na ni. Žaluje:

Chodím, bloudím po tom břehu,
žalno povzdychuju,
a tu těžkou hlavu svoji,
k hruďi přikloňuju.

Lépe bylo, moje máti,
v řece utopiti,
nežli takou nešťastnou mne,
na svět vypustiti!

Vdala jsi mne moje máti,
mladičko uza muže,
jakoby tu konopadku
vlozil do ksluže.

Jak těžko konopelce,
kalné vodě hnti,
ještě těžce mne mladické,
u cizích lidí ští.

„takové strasti obrací se k Bohu:

Ach, ty Bože můj jediný,
útěcho ty moje,
vybaviž mne z této bídy,
z toho nepokoje.

(Pokračování).

**Přepadení ukraj. spisovatele B. Hrečyn-
ka.** Dne 23. t. m. kolem sedmé hodiny ve-
černí vracel se jmenovaný spisovatel ze
Stříbrných Hor do města Horažďovic. Na
cestě mezi Hradečicemi a malým Borem
počkal dva neznámé muže, kteří jej při-
nutili, aby dal ruce vzhůru. Když tak u-
činil, revidovali mu kapsy. Spisovatel
měl u sebe redakčních 1950 Kč, které lu-
piči vzali a odešli. Případ ten byl okamžítě
oznámen četnictvu, které ihned po
lupičích zahájilo pátrání.